

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23. marta 2023. godine
Br. ref.:MK 2141/23

SUPROTNO MIŠLJENJE

sudije

RADOMIR LABAN

u

slučaju br. KI108/22

Podnosilac

“Metalinvest D. D.”

Ocena ustavnosti presude [AC-I-19-0213]

**Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se
odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 16.marta 2022. godine**

Iskazujući na početku svoje poštovanje prema mišljenju većine sudija da u ovom slučaju, postoji povreda člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (u daljem tekstu: EKLJP),

Međutim, Ja kao sudija pojedinac imam suprotno mišljenje u vezi zaključka većine i sa mišljenjem većine se ne slažem. Ja smatram da ne postoji povreda prava na raspravu iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP na način kako je to predstavljeno u presudi.

Najpre želim da naglasim da je ovo suprotno mišljenje mene kao sudije pojedinca zakasnelo i da sam ja isključivi krivac što odmah na prvoj presudi kada je utvrđena povreda prava na raspravu nisam napisao suprotno mišljenje. Iako sam konstatno u predhodne tri godine glasao suprotno stavu većine i na sednicama argumentovao razloge zbog čega smatram da nepostoji povreda prava na javnu raspravu nisam napisao suprotno mišljenje. Zato što sam smatrao da će sa prvim odlukama redovnih sudova većina sudija uvideti da podnosioci zahteva ovakvim odlukama ne dobija nikakav benifit. Naprotiv stav većine sudija ovakvim odlukama podnosiocima zahteva izlaže dodatnim sudskim postupcima i troškovima a da pri tome oni nemaju nikakvu šansu da ostvare svoje suštinsko pravo zbog kojeg su postupke pokrenuli. Mislio sam da će većina sudija kada ovo uvidi da promeni stav jer se nijedan podnosilac zahteva nije obratio Ustavnom sudu samo da bi imao pravo na raspravu ili neko drugo

proceduralno pravo, naprotiv svaki podnosilac zahteva se obratio sudu kako bi ostvario neko suštinsko pravo odnosno delevorno pravo koje smatra da mu pripada. Sobzirom da se stav većine sudija nije promenio ni posle prvih odluka redovnih sudova iz kojih je postalo u potpunosti jasno da podnosioc zahteva ovakvim odlukama izlažemo dodatnim troškovima i novim sudskim postupcima koji su strogo formalni u smislu održavanja sednice na kojoj se ne izvede niti jedan dokaz već se samo konstatuje da je raspravna sednica održana, smatram da sam u obavezi da iznesem suprotno mišljenje. Zbog svega gore navedenog odlučio sam da moje neslaganje sa mišljenjem većine iznesem pismenim putem kako bih na što jasniji način se usprotivio po mom mišljenju potpuno pogrešnoj i netačnoj praksi Suda.

Ja kao sudija se slažem sa činjeničnim stanjem kako je izneto i predstavljeno u presudi i isto činjenično stanje prihvatom kao tačno. Takođe, Ja kao sudija se slažem sa načinom kako su navodi podnosioca izneti i predstavljeni u presudi i iste prihvatom kao tačne.

Međutim ja se ne slažem sa pravnom analizom u vezi prihvatljivosti predmeta i stavom većine da postoji povreda prava na raspravu kako je izneto i predstavljeno u presudi i moje neslaganje ću detaljno obrazložiti.

Zbog gore navedenog, a u skladu sa Pravilima 61 i 63 Poslovnika o radu Ustavnog Suda Ja ću u cilju što lakšeg i jasnijeg praćenja i obrazlaganja suprotnoga mišljenja **(I)** ponoviti navode podnosioca zahteva u vezi navodnim povredama prava ; **(II)** izneti sadržaj relevantnih ustavnih i zakonskih odredbi **(III)** obrazložiti osnovna načela uvezi prava na raspravu iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP; **(IV)** detaljno obrazložiti predmete u kojima je ESLJP obrazložio da postoje izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od javne rasprave, **(V)** Primeniti gore navedena osnovna načela na konkretan slučaj; **(VI)** izneti zaključak u vezi sa navodnim povredama prava podnosioca zahteva zagantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP

(I) Navodi podnosioca zahteva u vezi navodnim povredama prava

1. Podnosilac zahteva navodi da su mu povređena prava zagantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično suđenje] stav 1 i 2, članom 54 [Sudska zaštita prava], i članom 102. [Opšta načela sudskog sistema], Ustava, kao i član 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
2. U prilog tim navodima podnosilac zahteva dodaje:

„Specijalna komora Vrhovnog suda Republike Kosovo je svojom odlukom C – IV 14 – 5731 od 21.11.2019. god., kojom je odbio tužbeni zahtev ovde podnosioca žalbe, subjekta „Metalinvest“ D. D. sa obrazloženjem da je potraživanje zastarelo kao i odluka Apelaconog veća Specijalne komore Vrhovnog suda, AC – I – 19 – 0213 od 16.04.2022. god., osim zakonskih povreda ZOO-a kao gore opisanih, predstavlja i povredu načela Ustava Republike Kosovo, odnosno člana 24., člana 31., stavovi 1. i 2., člana 54., kao i člana 102. Ustava Republike Kosovo.

Taj navod zasnivamo na činjenicu da Specijalna komora Vrhovnog suda, ne ocenjujući na pravičan i potpun način činjenice stvari, stranke u sudskom postupku tretira na nepravičan i diskriminatorski način”.

3. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je „U suprotnosti sa članom 31., stavovi 1. i 2. Ustava Republike Kosovo, Specijalna komora Vrhovnog suda je svojom odlukom C – IV – 14 – 5731 od 21.11.2019. god., kao i odluka Apelaconog veća Specijalne komore Vrhovnog suda, AC – I – 19 – 0213 od 16.04.2022. god., strankama u postupku nisu omogućili pravosuđe kojim bi se postupkom štitila prava stranaka, uopšte ne sazivajući sudske

sednice i odlučujući na osnovu procene dokaza van sudske sednice. Oспорavanje izjavljivanja stranaka u sudskom postupku je povreda ljudskih prava na pravičan postupak onemogućujući strankama izjavljivanje ili dopunu svakog dokaza sa kojim bi se argumentovalo navedeno pravo. Taj način odlučivanja je u suprotnosti i sa članom 6. Evropske konvencije za ljudska prava a koji navodi su podneti i u žalbi, a Žalbeno veće Specijalne komore Vrhovnog suda nije ocenio i nije obrazložio te navode stranaka u postupku. Specijalna komora Vrhovnog suda je osporila strankama izjavljivanje u sudskom postupku ne održavajući sudsku sednicu za izjavljivanje u vezi sa dokazima i navodima stranaka u postupku.

Pravne radnje Specijalne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo u takvom sudskom postupku dolaze do sukoba i sa članom 102. Ustava Republike Kosovo onemogućujući jednak pristup stranaka u nepristrasnom, nezavisnom, pravičnom i zakonitom sudskom postupku“.

4. Podnosilac zahteva se sudu obraća sa sledećim zahtevom, „da se poništi presuda Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova, [C – IV – 14 – 5731] od 06.12.2019. god. i presuda Žalbenog veća Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova, [AC – I – 19 – 0213] od 16.03.2022. god. kao nezakonite odluke i da se predmet vrati na ponovno suđenje Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova“.

(II) Sadržaj relevantnih ustavnih i zakonskih odredbi

5. U tom smislu, prvo podsećam na člana 31. [Pravo na pravično suđenje] stav 1 i 2, , kao i član 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

Ustav Republike Kosovo

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6. (Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde. [...]

ZAKON br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

**Član 10.
Presude, odluke i žalbe**

[...]

11. Kada žalbeno veće prihvati i odlučuje o žalbi striktno se primenjuju sledeći propisi: 11.1. žalbeno veće ne menja, poništava, ukida ili na drugi način menja bilo koje nalaze o činjenica suda, specijalnog veća, podveća ili sudije pojedinca, osim ako žalbeno veće utvrdi da su takve činjenice očigledno pogrešne. Nalaz o činjenicama ne smatra se pogrešnim ako je takva činjenica podržana razumnim tumačenjem zapisnika sa suđenja i dokaza podnesenih tokom postupka, i 11.2. žalbeno veće sprovodi de novo preispitivanje svakog zakonskog pitanja koje postavi tužilac ili tužena strana u svojim pisanim podnescima.

[...]

Aneks o Zakonu br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

Poslovnik o radu Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

**Član 36.
Opšta pravila izvođenja dokaza**

[...]

3. Stranka koja tvrdi o postojanju određene činjenice ili dokaza dobija opravdanu priliku da podnese ili da na uvid materijalne dokaze koji potkrepljuju date tvrdnje. Ukoliko data stranka ne podnese ili ne da na uvid date dokaze, smatra se da stranka nije ispunila svoju obavezu ispunjavanja tereta dokaza kada govorimo o tim tvrdnjama.

**Član 64.
Usmeni žalbeni postupak**

1. Žalbeno veće, na svoju inicijativu ili po dobijanju pismenog zahteva stranke, odlučuje o tome da li da održi jedno ili više usmenih rasprava povodom odnosne žalbe. Žalbeno veće uzima u obzir bilo koji zahtev za održavanje usmenog postupka koji je podnet od strane jedne od stranaka i koji predočava razloge za zahtevanje usmenih postupaka. Dati zahtev mora se podneti pre zaključivanja pismenih žalbenih postupaka.

[...]

**Član 65.
Podnošenje novih dokaza**

U izuzetnim okolnostima i nakon ukazivanja na dobru nameru, Žalbeno veće može dozvoliti stranki da predoči Žalbenom veću nove dokaze koji nisu bili na raspolaganju stranki tokom dokaznog dela prvostepenog postupka. Pismeni zahtev za dobijanje date dozvole podnosi se prvo Žalbenom odboru i uručuje se drugim strankama najmanje petnaest (15) dana pre dana održavanja rasprave, u slučajevima u kojima se predlaže izvođenje datih dokaza. Žalbeno veće može ovlastiti izvođenje novih dokaza ukoliko smatra da je isto u interesu pravde.

Zakon br. 06/L-086 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

**Član 69.
Usmeni žalbeni postupak**

1. „Njegovom inicijativom ili na osnovu pismenog zahteva jedne strane, Žalbeno veće odlučuje ukoliko će održati jednu ili više sednice saslušanja u vezi sa odgovarajućom žalbom. Apelacioni koledž uzima u obzir bilo koji zahtev za usmenu proceduru koja se podnosi od bilo koje stranke, koja podnosi njene razloge za podnošenje zahteva za usmenu proceduru. Takav zahtev podnosi se pre završetka procedure pismene žalbe.
[...]"

Zakon o Parničnom postupku br. 03/L-006

„[...]
190.4 Drugostepeni sud može da zakaže razmatranje stvari i kada oceni da u cilju pravednog konstatovanja faktičkog stanja trebaju se ponovo uzeti svi ili neki od dokaza izvođenih na prvostepenom sudu"

(III) Osnovna načela uvezi prava na raspravu iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP;

6. Opšte je načelo, da stranke u sporu imaju pravo na javnu raspravu jer ih ona štiti od tajnog sprovođenja pravde bez nadzora javnosti. Time što je postupak sprovođenja pravde vidljiv, javna rasprava doprinosi ostvarivanju celokupnog cilja člana 6. stav 1. – konkretno, pravičnog suđenja (*Malhous protiv Češke Republike* [GC], br.33071/96, presuda od 12 july 2001 godine, stavovi 55–56). Iako javna rasprava predstavlja jedno od osnovnih načela koje je utvrđeno u članu 6. stav 1, obaveza da se održava takva rasprava nije apsolutna (*De Tommaso protiv Italije* [GC], br.43395/09, presuda od 23 february 2017 godine, stav 163). Pravo na usmenu raspravu nije samo povezano s pitanjem da li postupak obuhvata i ispitivanje svedoka koji usmeno daju svoj iskaz (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], br.55391/13, 57728/13 i 74041/13, presuda od 6 november 2018 godine, stav 187). Da bi se utvrdilo da li suđenje ispunjava zahteve u pogledu javnosti postupka, treba posmatrati postupak u celini (*Axen protiv Nemačke*, br.8273/78 presuda od 8 december 1983 godine, stav 28).
7. U postupku koji se vodi pred sudom prvog i jedinog stepena, pravo na „javnu raspravu” iz člana 6. stav 1. podrazumeva pravo na „usmenu raspravu” (*Fredin protiv Švedske* (br. 2), br.18928/91, presuda od 23 february 1994 godine, stavovi 21–22; *Allan Jacobsson protiv Švedske* (br. 2), br.8/1997/792/993, presuda od 19 february 1998 godine, stav 46; *Göç protiv Turske* [GC], br.36590/97, presuda od 11 july 2002 godine, stav 47; *Selmani i drugi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, br.67259/14, presuda od 9 may 2017 godine, stavovi 37–39), osim ukoliko ne postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju to što se odustalo od takve rasprave (*Hesse-Anger i Anger protiv Nemačke* (dec.), br.45835/99, presuda od 21 may 2003 godine; *Mirovni Inštitut protiv Slovenije*, br.32303/13, presuda od 13 june 2018 godine stav 36). Izuzetan karakter takvih okolnosti koje mogu opravdati odustajanje od usmene rasprave proističe, u suštini, iz prirode problema o kome odlučuje nadležni domaći sud, na primer u predmetima u kojima se postupak odnosi isključivo na pravna ili na visokostručna pitanja (*Koottummel protiv Austrije*, br.49616/06, presuda od 10 march 2010 godine, stav 19), a ne iz

učestalosti takvih situacija (*Miller protiv Švedske*, br.55853/00, presuda od 8 may 2005 godine, stav 29; *Mirovni Inštitut protiv Slovenije*, napred citiran, stav 37).

8. To što se rasprava ne održava pred sudom druge ili treće instance može se opravdati posebnim okolnostima postupka o kome je reč ako je rasprava održana u prvom stepenu (*Helmerts protiv Švedske*, br.11826/85, presuda od 29 october 1991 godine, stav 36, ali, nasuprot tome, vidi stavove 38–39; *Salomonsson protiv Švedske*, br.38978/97, presuda od 12 february 2003 godine, stav 36). Na taj način, postupci u kojima se odlučuje o zahtevu da se podnese žalba i postupci koji obuhvataju samo pravna pitanja, za razliku od postupaka o činjeničnim pitanjima, mogu ispuniti zahteve člana 6. čak i ako. podnosiocu zahteva nije pružena prilika da ga lično saslušaju apelacioni ili kasacioni sud (*Miller protiv Švedske*, napred citiran, stav 30). Prema tome, treba uzeti u obzir posebne odlike postupaka koji se vode pred najvišim sudovima.
9. ESLJP je ispitivao da li to što ne postoji javna rasprava na nižem nivou može biti ispravljeno tako što će se održati javna rasprava u apelacionoj fazi. U jednom broju predmeta utvrđeno je da činjenica da je postupak pred apelacionim sudom vođen u javnosti ne može ispraviti to što nije bilo javne rasprave na nižim nivoima nadležnosti onda kada je obim žalbenog postupka ograničen, naročito kada apelacioni sud ne može da preispita meritum samog predmeta, što bi obuhvatilo i preispitivanje činjenica i procenu da li je izrečena kazna bila srazmerna deliktu. Ako, međutim, apelacioni sud ima punu nadležnost, onda se to što nije bilo javne rasprave na nižem nivou sudske nadležnosti može ispraviti pred tim sudom (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, stav 192. i reference iz sudske prakse koje su tu navedene). Usled toga pritužba koja se odnosi na to što nije bilo javne rasprave može biti tesno povezana sa pritužbom koja se odnosi na navodno nedovoljan obim preispitivanja koje sprovodi apelacioni organ (ibid., stav 193).
10. ESLJP naglašava važnost akuzatornog postupka pred telom koje sudski preispituje odluku koja nije doneta u skladu sa jemstvima člana 6. onda kada to telo ima zadatak da ustanovi da li je činjenični osnov odluke bio dovoljan da se ona opravda (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, stav 211). U tom konkretnom slučaju, činjenica da nije bilo rasprave ni u fazi donošenja disciplinske odluke ni u fazi sudskog preispitivanja, u kombinaciji s nedovoljnim sudskim preispitivanjem, dovela je do povrede člana 6. stav 1. (stav 214).
11. Prema tome, ako ne postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju to što se odustalo od rasprave, (vidi sažetak sudske prakse naveden u presudi u predmetu *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, stav 190), pravo na javnu raspravu iz člana 6. stav 1. podrazumeva pravo na usmenu raspravu barem na jednom nivou nadležnosti (*Fischer protiv Austrije*, br.16922/90, presuda od 26 april 1995 godine, stav 44; *Salomonsson protiv Švedske*, napred citiran, stav 36).
12. U predmetu *Vilho Eskelinen i drugi protiv Finske* [GC], br.63235/00, presuda od 19 april 2007 godine, stav 74, ESLJP je ustanovio da član 6. stav 1. nije bio povređen time što nije sprovedena rasprava. Sud je smatrao da je važna činjenica da su podnosioci predstavke mogli da traže raspravu iako je odluka o potrebi da se ona održi bila u nadležnosti suda; takođe je smatrao da su sudovi naveli zbog čega su odbili da održe raspravu; osim toga, podnosioci predstavke su imali dovoljno mogućnosti da svoj predmet iznesu u pismenoj formi i da komentarišu podneske koje je dostavila druga stranka u sporu (ibid.). Za predmet u kome je sud doneo rešenje o privremenim merama bez održavanja rasprave vidi *Helmut Blum protiv Austrije*, br.33060/10, presuda od 5 april 2016 godine, stavovi 70–74.

13. U nekim slučajevima može takođe biti legitimno da domaći organi uzmu u obzir efikasnost i ekonomičnost postupka (*Eker protiv Turske*, br.24016/05, presuda od 24 january 2018 godine, stav 29. U navedenom predmetu, ESLJP nije osporio da je sudski postupak na dva nivoa nadležnosti sproveden bez rasprave. ESLJP je naglasio da pravna pitanja nisu bila naročito komplikovana i da se postupak sprovede bez odlaganja (stav 31). Taj spor se odnosio na tekstualna i tehnička pitanja o kojima je bilo moguće doneti odgovarajuću odluku na osnovu sagledavanja spisa predmeta. Osim toga, postupak je obuhvatao izuzetno hitnu proceduru (zahtev za izdavanje naloga za objavljivanje odgovora u novinama), što je ESLJP smatrao potrebnim i opravdanim u interesu valjanog funkcionisanja štampe.
14. Treba naglasiti da u kontekstu disciplinskih postupaka, s obzirom na ono o čemu se u tim predmetima radi – uticaj moguće kazne na živote i karijere lica o kojima je reč i finansijske implikacije tih kazni – ESLJP zastupa stanovište da odustajanje od usmene rasprave treba da predstavlja izuzetnu meru i mora biti valjano opravdano i obrazloženo u svetlu njegove sudske prakse (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, stavovi 208–211). Navedeni predmet je važan i kada je reč o disciplinskim sankcijama izrečenim protiv jednog sudije. ESLJP je posebno naglasio specifičan kontekst disciplinskih postupaka koji se vode protiv sudija (stavovi 196, 211. i 214)
15. Kada je reč o postupcima koji se tiču zatvorenika, sama činjenica da oni borave u zatvoru ne može poslužiti kao opravdanje za odustajanje od rasprave pred građanskopravnim sudom (*Igranov i drugi protiv Rusije*, br.42399/13 i 8 drugi, presuda od 10 september 2018 godine, stavovi 34–35). Mogu se uzeti u obzir praktični razlozi, ali načela prava na pravično suđenje moraju biti poštovana i zatvorenik mora imati mogućnost da traži da prisustvuje raspravi (*Altay protiv Turske* (br. 2), br.11236/09, presuda od 9 july 2019 godine, stav 77). Ako zatvorenik nije podneo takav zahtev kada takva mogućnost nije predviđena u unutrašnjem pravu, to ne znači da se zatvorenik odrekao svog prava da se pojavi pred sudom (stav 78). U tom kontekstu, prvo pitanje na koje treba odgovoriti jeste da li je priroda spora takva da nalaže da se zatvorenik pojavi lično na raspravi. Ako je tako, onda se od domaćih vlasti traži da preduzmu praktične mere procesne prirode kako bi obezbedile delotvorno učešće zatvorenika u raspravi i njegovom parničnom predmetu (*Yevdokimov i drugi protiv Rusije*, br.27236/05, 44223/05, 53304/07, 40232/11, 60052/11, 76438/11, 14919/12, 19929/12, 42389/12, 57043/12 i 67481/12, presuda od 16 may 2016 godine, stavovi 33–47). U navedenom predmetu domaći sudovi su odbili da dozvole zatvorenicima da prisustvuju raspravama u parničnim postupcima u kojima su oni bili stranke u sporu, uz obrazloženje da domaće zakonodavstvo ne predviđa mogućnost da se zatvorenici transportuju do suda. ESLJP je utvrdio da je podnosiocima predstavke bila uskraćena mogućnost da delotvorno predoče svoje predmete i stao je na stanovište da su se domaće vlasti oglušile o svoju obavezu da osiguraju da se poštuje načelo pravičnog suđenja (stav 52 – vidi takođe, *Altay protiv Turske* (br. 2), napred citiran, stavovi 78–81). Osim toga, praktični problem koji proističe iz činjenice da podnosilac predstavke izdržava zatvorsku kaznu u drugoj zemlji nije prepreka za razmatranje nekih drugih procesnih mogućnosti, kao što je primena savremenih komunikacionih tehnologija, kako bi se moglo poštovati pravo podnosioca predstavke da bude saslušan pred sudom (*Põnkä protiv Estonije*, br.64160/11, presuda od 8 february 2017 godine, stav 39).
16. U predmetu *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, Veliko veće je saželo neke primere situacija u kojima je rasprava bila, ili nije bila, nužna (stavovi 190–191).
17. 381. Konkretna primena:

- a) Rasprava nije nužna onda kada se ne postavljaju pitanja verodostojnosti i kada nema spornih činjenica zbog kojih bi bilo potrebno sprovesti raspravu pa sudovi mogu da donesu pravičnu i obrazloženu odluku o predmetu na osnovu podnesaka stranaka i drugog materijala u pismenoj formi (*Döry protiv Švedske*, br.28394/95, presuda od 12 february 2003 godine, stav 37; *Saccoccia protiv Austrije*, br.69917/01, presuda od 4 may 2009 godine, stav 73; *Mirovni Inštitut protiv Slovenije*, napred citiran, stav 37).
- b) ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (*Allan Jacobsson protiv Švedske* (br. 2), napred citiran, stav 49; *Valová, Slezák i Slezák protiv Slovačke*, br.44925/98, presuda od 1 september 2004 godine, stavovi 65–68) ili oni predmeti koji nisu naročito složeni (*Varela Assalino protiv Portugalije*, br.64336/01, odluka od 25 april 2002 (dec.); *Speil protiv Austrije*, br.42057/98, odluka (dec.)). Isto to važi i za visokostručna pitanja. ESLJP je uzeo u obzir tehničku, tj. stručnu prirodu sporova o naknadama na ime socijalnog osiguranja koje je bolje rešavati u pismenoj formi nego na usmenoj raspravi. U više navrata ESLJP je zastupao stav da nacionalne vlasti u toj sferi, s obzirom na zahteve koji se postavljaju u pogledu efikasnosti i ekonomičnosti, mogu da se uzdrže od održavanja rasprave budući da bi sistematsko održavanje rasprava moglo da ugrozi onu posebnu pažnju i revnost koju treba ispoljiti u postupcima iz domena socijalnog osiguranja (*Schuler-Zraggen protiv Švajcarske*, br.14518/89, presuda od 24 june 1993 godine, stav 58; *Döry protiv Švedske*, napred citiran, stav 41; nasuprot tome, vidi *Salomonsson protiv Švedske*, napred citiran, stavovi 39–40). U presudi u predmetu *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, precizirano je da bez obzira na tehničku prirodu nekih diskusija i zavisno od onoga o čemu se u predmetu radi, na nadzor koji sprovodi javnost treba gledati kao na nužni uslov i u smislu transparentnosti i u smislu zaštite prava stranaka u sporu (stavovi 208. i 210).
- c) Nasuprot tome, održavanje usmene rasprave smatra se nužnim onda kada, na primer, treba ispitati pravna pitanja i važna činjenična pitanja (*Fischer protiv Austrije*, napred citiran, stav 44) ili kada treba proceniti da li su vlasti pravilno utvrdile činjenice (*Malhous protiv Češke Republike* [GC], napred citiran, stav 60) i kada treba obezbediti da se temeljitije razmotre predmetne činjenice (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* [GC], napred citiran, stav 211), kao i onda kada okolnosti nalažu da sudovi steknu ličnu predstavu o podnosiocu predstavke, kada treba omogućiti podnosiocu predstavke da objasni položaj u kome se nalazi, tako što će to učiniti lično ili preko svog pravnog zastupnika Vodič za član 6. Konvencije – Pravo na pravično suđenje (građanskopravni aspekt) Evropski sud za ljudska prava 74/97 Poslednji put ažurirano: 31. avgusta 2019. (*Miller protiv Švedske*, napred citiran, stav 34. in fine; *Andersson protiv Švedske*, br.17202/04, presuda od 7 march 2011 godine, stav 57) – na primer onda kada sud treba da sasluša svedočenje podnosioca predstavke o ličnoj patnji koju je doživeo kako bi mogao da utvrdi nivo naknade koju treba da mu dosudi (*Göç protiv Turske* [GC], napred citiran, stav 51; *Lorenzetti protiv Italije*, stav 33) ili kada sud treba da pribavi informacije o karakteru podnosioca predstavke, njegovom ponašanju i opasnosti koju on predstavlja (*De Tommaso protiv Italije* [GC], napred citiran, stav 167) – ili kada sud traži razjašnjenja o određenim tačkama, inter alia i na ovaj način (*Fredin protiv Švedske* (br. 2), napred citiran, stav 22; *Lundevall protiv Švedske*, br.38629/97, presuda od 12 february 2003 godine, stav 39)
18. U predmetu *Pönkä protiv Estonije* radilo se o korišćenju pojednostavljenog postupka (koji je rezervisan za sporove manje vrednosti) i o odluci suda da ne održi raspravu, a da sud pritom nije naveo zbog čega je primenio pismeni postupak (stavovi 37–40). U

predmetu Mirovni Inštitut protiv Slovenije radilo se o osporavanju odluke da se odbije ponuda u postupku javnog konkursa (tenderskoj proceduri). Domaći sud nije naveo nikakvo obrazloženje za to što je odbio da održi raspravu, čime je onemogućio Sudu u Strazburu da utvrdi da li je domaći sud samo zanemario razmatranje zahteva za raspravu Instituta, koji je podneo predstavku, ili je odlučio da taj zahtev odbije i, ako je tako, iz kojih je razloga to učinio (stav 44). I u jednom i u drugom slučaju, ESLJP je ustanovio da je time što se odbilo da se održi rasprava bio prekršen član 6. stav 1. (Pönkä protiv Estonije, napred citiran, stav 40; Mirovni Inštitut protiv Slovenije, napred citiran, stav 45).

19. U predmetu koji se ticao rasprave pred Sudom za sportsku arbitražu (CAS), ESLJP je ustanovio da stvari koje se odnose na pitanja o tome da li je kazna koja je izrečena podnosiocu i podnositeljki predstavke zbog dopinga bila opravdana zahtevaju da se održi otvorena rasprava, čime će se omogućiti uvid javnosti. ESLJP je primetio da su činjenice koje su u predstavljeni osporene i kazna koja je bila zaprećena nose u sebi visok stepen stigmatizacije i mogućnost da se negativno odraze na profesionalnu čast podnosioca i podnositeljke predstavke. S tih razloga ESLJP je zaključio da je bio prekršen član 6. stav 1. time što nije vođena javna rasprava pred CAS (Mutu i Pechstein protiv Švajcarske, br.40575/10 i 67474/10, presuda od 4 february 2019 godine, stavovi 182–183).
20. Kad god se održava javna rasprava, stranke imaju pravo da prisustvuju toj raspravi i da iznesu usmene iskaze ili da izaberu drugi način učešća u postupku (na primer tako što će imenovati svoje pravne zastupnike) ili da zatraže da se odgodi postupak. Da bi delotvorno ostvarile ta prava, stranke u sporu moraju biti obaveštene o datumu i vremenu održavanja rasprave dovoljno unapred pre rasprave da bi mogle da se pripreme. ESLJP je saopštio da su domaći sudovi, pre no što se pristupi raspravi o meritumu predmeta, dužni da provere da li su stranke propisno obaveštene o održavanju ročišta. Analiza koja se iznosi u odlukama domaćih sudova mora sadržati više od pukog pominjanja da je upućen poziv na ročište i u njoj se moraju na najbolji način iskoristiti raspoloživi dokazi kako bi se utvrdilo da li je stranka koja se nije pojavila na ročištu zaista bila obaveštena o raspravi dovoljno unapred. Propust domaćeg suda da proveri da li je stranka koja se nije pojavila na ročištu bila blagovremeno obaveštena o njemu i, ako nije, da li treba odložiti raspravu sam po sebi je inkompatibilan sa istinskim poštovanjem načela pravičnog suđenja i ESLJP stoga može utvrditi da je bio prekršen član 6. stav 1. (vidi Gankin i drugi protiv Rusije, br.2430/06, 1454/08, 11670/10 i 12938/12, presuda od 31 august 2016 godine, stavovi 39. i 42, uz sažetak načela utvrđenih u sudskoj praksi u vezi s blagovremenim obaveštavanjem o održavanju rasprava, dostavljanjem informacija strankama i pitanjem odricanja od prava na raspravu stavovi 34–38).
21. Prisustvo medija i javnosti: Javni karakter rasprave pred pravosudnim organima pruža strankama u sporu zaštitu od vođenja zatvorenog postupka, bez uvida javnosti i u tom smislu predstavlja jedan od načina da se održi poverenje javnosti u sudove, što doprinosi postizanju cilja pravičnog suđenja (Diennet protiv Francuske, br.18160/91, presuda od 26 september 1995 godine, stav 33; Martinie protiv Francuske [GC], br.58675/00, presuda od 12 april 2006 godine, stav 39; Gautrin i drugi protiv Francuske, br.38/1997/822/1025-1028, presuda od 20 may 1998 godine, stav 42; Hurter protiv Švajcarske, br.53146/99, presuda od 14 march 2006 godine, stav 26; Lorenzetti protiv Italije, br.32075/09, presuda od 10 july 2012 godine, stav 30. Međutim, član 6. stav 1. ne zabranjuje sudovima da, u svetlu posebnih okolnosti predmeta, odstupe od tog načela (Martinie protiv Francuske [GC], napred citiran, stavovi 40–44). Održavanje postupka, da li u celini ili delimično, in camera mora biti strogo uslovljeno okolnostima predmeta (Lorenzetti protiv Italije, napred citiran, stav 30). Formulacije u tekstu člana 6. stav 1. omogućuju nekoliko izuzetaka.
22. Prema tekstu člana 6. stav 1, „štampa i javnost se mogu isključiti s celog ili s dela suđenja”

- a) „U interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu” (Zagorodnikov protiv Rusije, br.66941/01, presuda od 7 septembar 2007 godine, stav 26; B. i P. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br.36337/97 i 35974/97, presuda od 5 septembar 2001 godine, stav 39); Vodič za član 6. Konvencije – Pravo na pravično suđenje (građanskopravni aspekt) Evropski sud za ljudska prava 75/97 Poslednji put ažurirano: 31. avgusta 2019.
 - b) „kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka”: o interesima maloletnika ili zaštiti privatnog života stranaka radi se na primer u postupcima koji su vezani za prebivalište maloletnika posle rasprave roditelja ili u sporovima između članova iste porodice (ibid., stav 38); ali se u predmetima u kojima se radi o smeštaju deteta u javnu ustanovu razlozi za isključivanje javnosti iz postupka moraju veoma pažljivo ispitati (Moser protiv Austrije, br.12643/02, presuda od 21 decembar 2006 godine, stav 97). Kada je reč o disciplinskom postupku vođenom protiv lekara, iako se potrebom da se čuva profesionalna tajna i privatni život pacijenta može opravdati to što se postupak održava bez prisustva javnosti, to ipak mora biti izričito opravdano okolnostima (Diennet protiv Francuske, napred citiran, stav 34; za primer postupka vođenog protiv advokata vidi Hurter protiv Švajcarske, napred citiran, stavovi 30–32);
 - c) „ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužna u posebnim okolnostima i kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”: moguće je ograničiti otvorenu i javnu prirodu postupka kako bi se zaštitila bezbednost i privatnost svedoka ili kako bi se podstakla i poboljšala slobodna razmena informacija i mišljenja u traganju za pravdom (B. i P. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, napred citiran, stav 38; Osinger protiv Austrije, br.54645/00, presuda od 24 june 2005 godine, stav 45)
23. ESLJP je dodao da se sudska praksa u vezi sa održavanjem ročišta, koja se prvenstveno odnosi na pravo na obraćanje sudu utvrđeno u članu 6. stav 1. (vidi gore) po analogiji primenjuje na rasprave koje su otvorene za javnost. Prema tome, rasprava koja se održava u skladu sa domaćim pravom mora, u načelu, biti javna. Obaveza da se održava javna rasprava ipak nije apsolutna zato što okolnosti koje mogu da opravdaju njeno odsustvo u suštini zavise od prirode pitanja koja utvrđuju domaći sudovi (De Tommaso protiv Italije [GC], napred citiran, stavovi 163–67). „Izuzetne okolnosti – uključujući izuzetno stručnu prirodu pitanja o kojima treba odlučivati – mogu opravdati izostanak javne rasprave ako konkretni predmet spora nije takav da nalaže javni nadzor” (Lorenzetti protiv Italije, napred citiran, stav 32).
 24. Samo prisustvo poverljivih informacija u spisu predmeta ne podrazumeva automatski potrebu da se rasprava zatvori za javnost. Prema tome, pre nego što se javnost isključi iz određenog postupka, sudovi moraju konkretno da ispituju da li je takvo isključivanje potrebno zbog zaštite javnog interesa i moraju da ograniče tu meru samo na ono što je izričito nužno kako bi se ostvario cilj kome se teži (Nikolova i Vandova protiv Bugarske, br.31195/96, presuda od 25 march 1999 godine, stavovi 74–77, gde je ročište održano in camera zbog dokumenata koji su bili označeni kao državna tajna).
 25. Konačno, izostanak rasprave može, ali ne mora biti ispravljen u nekoj kasnijoj fazi postupka (Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije, br.6878/75; 7238/75, presuda od 23 june 1981 godine, stavovi 60–61; Diennet protiv Francuske, napred citiran, stav 34; Malhous protiv Češke Republike [GC], napred citiran, stav 62).
 26. Odricanje od prava na javnu raspravu: ni slovo ni duh člana 6. stav 1. ne sprečavaju pojedinca da se svojevolejno odrekne svog prava na javnu raspravu, bilo da to učini izričito ili prećutno, ali takvo odricanje mora biti nedvosmisleno i ne sme biti u suprotnosti sa bilo kojim važnim javnim interesom (Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije,

napred citiran, stav 59; Håkansson i Sturesson protiv Švedske, br.11855/85, presuda od 21 february 1990 godine, stav 66; Exel protiv Češke Republike, br.48962/99, presuda od 5 october 2005 godine, stav 46 (available in French).Poziv na raspravu takođe mora biti blagovremeno primljen (Yakovlev protiv Rusije, br.72701/01, presuda od 15 march 2005 godine, stavovi 20–22).

27. Uslovi kojima se uređuje pitanje odricanja od tih prava: lice o kome je reč mora da pristane na to (Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije, napred citiran, stav 59), i to na osnovu svoje slobodne volje (Albert i Le Compte protiv Belgije, br.7299/75; 7496/76, presuda od 10 february 1983 godine, stav 35). Tog prava se može odreći izričito ili prećutno (Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije, napred citiran, stav 59). Međutim, to mora biti učinjeno na nedvosmislen način (Albert i Le Compte protiv Belgije, napred citiran, stav 35; Håkansson i Sturesson protiv Švedske, napred citiran, stav 67) i ne sme biti u suprotnosti ni sa kakvim važnim javnim interesom (ibid., stav 66).
28. Alo lice propusti da zatraži da se održi javna rasprava, to ne mora nužno značiti da se lice o kome je reč odreklo prava na javnu raspravu; mora se voditi računa o merodavnom unutrašnjem pravu (Exel protiv Češke Republike Republic, napred citiran, stav 47; Göç protiv Turske [GC], napred citiran, stav 48. in fine). Nije značajno da li je podnosilac predstavke zatražio javnu raspravu ili je nije zatražio ako merodavno domaće pravo izričito isključuje takvu mogućnost (Eisenstecken protiv Austrije, br.29477/95, presuda od 3 october 2000 godine, stav 33)
29. Primeri: odricanje od prava na javnu raspravu u disciplinskom postupku: Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije, napred citiran, stav 59; H. Protiv Belgije, stav 54. Nedvosmisleno odricanje od prava na javnu raspravu: Schuler-Zraggen protiv Švajcarske, napred citiran, stav 58; nasuprot tome, vidi Exel protiv Češke Republike, napred citiran, stavovi 48–53.

(IV) Predmeti u kojima je ESLJP obrazložio da postoje izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od javne rasprave

30. Ističući opšta načela prava na raspravu u gornjem odeljku ja sam naveo sva opšta načela onako kako ih je ESLJP naveo u svojim priručnicima i vodičima za primenu člana 6 EKLJP, i opšti je zaključak da je pravo na javnu raspravu pravilo koje trpi određene izuzetke.
31. Za dalje potrebe analize konkretnog predmeta ja ću obraditi izuzetke od opšteg pravila i iste ću primeniti na konkretan slučaj.
32. Podsećam da je ESLJP u predmetu Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije [GC], napred citiran, Veliko veće je saželo neke primere situacija u kojima je rasprava bila, ili nije bila, nužna (stavovi 190–191).
33. Konkretna primene:
 - a) Rasprava nije nužna onda kada se ne postavljaju pitanja verodostojnosti i kada nema spornih činjenica zbog kojih bi bilo potrebno sprovesti raspravu pa sudovi mogu da donesu pravičnu i obrazloženu odluku o predmetu na osnovu podnesaka stranaka i drugog materijala u pismenoj formi (Döry protiv Švedske, napred citiran, stav 37; Saccoccia protiv Austrije, napred citiran, stav 73; Mirovni Institut protiv Slovenije, napred citiran, stav 37).

- b) ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2), napred citiran, stav 49; Valová, Slezák i Slezák protiv Slovačke, napred citiran, stavovi 65–68) ili oni predmeti koji nisu naročito složeni (Varela Assalino protiv Portugalije (dec.), napred citiran; Speil protiv Austrije (dec.), napred citiran). Isto to važi i za visokostručna pitanja. ESLJP je uzeo u obzir tehničku, tj. stručnu prirodu sporova o naknadama na ime socijalnog osiguranja koje je bolje rešavati u pismenoj formi nego na usmenoj raspravi. U više navrata ESLJP je zastupao stav da nacionalne vlasti u toj sferi, s obzirom na zahteve koji se postavljaju u pogledu efikasnosti i ekonomičnosti, mogu da se uzdrže od održavanja rasprave budući da bi sistematsko održavanje rasprava moglo da ugrozi onu posebnu pažnju i revnost koju treba ispoljiti u postupcima iz domena socijalnog osiguranja (SchulerZgraggen protiv Švajcarske, napred citiran, stav 58; Döry protiv Švedske, napred citiran, stav 41; nasuprot tome, vidi Salomonsson protiv Švedske, napred citiran, stavovi 39–40). U presudi u predmetu Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije [GC], napred citiran, precizirano je da bez obzira na tehničku prirodu nekih diskusija i zavisno od onoga o čemu se u predmetu radi, na nadzor koji sprovodi javnost treba gledati kao na nužni uslov i u smislu transparentnosti i u smislu zaštite prava stranaka u sporu (stavovi 208. i 210).
34. Najpre, ESLJP je u predmetu Döry protiv Švedske, napred citiran, paragrafima 37–45, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

37. Sud prvo zaključuje da pravo na „javnu raspravu” u članu 6. stav 1. nužno implicira pravo na „usmenu raspravu”. Međutim, obaveza prema članu 6 stav 1 da se održi javna rasprava nije apsolutna. Dakle, rasprava se može odustati ako se stranka nedvosmisleno odriče svog prava na to i ako nema pitanja od javnog interesa zbog kojih je rasprava neophodna. Odricanje se može izvršiti eksplicitno ili prećutno, u poslednjem slučaju, na primer, uzdržavanjem od podnošenja ili zadržavanja zahteva za saslušanje (videti, između ostalih organa, Hakansson i Stureson protiv Švedske, br.11855/85, presuda od 21. februara 1990, Serija A br. 171-A, str 20, stav 66 i Schuler-Zgraggen protiv Švajcarske, br.14518/89, presuda od 24. juna 1993, Serija A br.263, str. 19-20, stav 58). Štaviše, ročište možda neće biti potrebno zbog izuzetnih okolnosti slučaja, na primer kada se ne postavljaju činjenična ili pravna pitanja koja se ne mogu adekvatno rešiti na osnovu spisa predmeta i pismenih zapažanja stranaka (videti, mutatis mutandis, Fredin protiv Švedske (br. 2), br.18928/91 presuda od 23. februara 1994., serija A br.283-A, str. A br. 312, str. 20-21, § 44).

38. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac predstavke nije zahtevala saslušanje pred Okružnim upravnim sudom ni u jednom od njenih predmeta. Pošto je član 9 Zakona iz 1971. predviđao da se postupci pred upravnim sudovima obično odvijaju u pisanoj formi, moglo se očekivati da će podnosilac predstavke zatražiti saslušanje pred tim sudom ako je tome pridavala značaj. Ona to, međutim, nije učinila i Sud stoga nalazi da se razumno može smatrati da se odrekla prava na saslušanje pred Okružnim upravnim sudom. Štaviše, Vrhovni sud socijalnog osiguranja je samo odredio da li treba dozvoliti žalbu ili ne i, kao posledicu svog odbijanja da odobri odsustvo, nije izvršio potpuno ispitivanje slučaja podnosioca predstavke. Čak i pod pretpostavkom da se član 6. stav 1. primenjuje na rešavanje ovog pitanja, Sud nalazi da bi se ono moglo adekvatno rešiti na osnovu spisa predmeta i pismenih podnesaka i da, shodno tome, izostanak usmene rasprave pred Vrhovnim socijalnim Sud osiguranja je bio opravdan.

39. Ostaje da se utvrdi da li je nedostatak usmene rasprave pred Upravnim apelacionim sudom predstavljao povredu prava podnosioca predstavke prema članu 6 stav 1. S tim u vezi, Sud ponavlja da u postupku pred sudom prvog i jedinog u instanci obično postoji pravo na saslušanje (videti, između ostalog, *Hakansson i Stureson protiv Švedske*, gore citiranu presudu, str. 20, § 64). Međutim, izostanak ročišta pred drugim ili trećim stepenom može biti opravdan posebnostima spornog postupka, pod uslovom da je ročište održano u prvom stepenu (vidi, na primer, *Helmers protiv Švedske*, br.11826/85, presuda od 29. oktobra 1991, Serija A br.212-A, str.16, § 36). Shodno tome, osim ako ne postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju odustajanje od rasprave, pravo na javnu raspravu prema članu 6 stav 1 podrazumeva pravo na usmenu raspravu najmanje pred jednom instancom.

40. Sud primećuje da nije održano ročište u prvom stepenu jer podnosilac predstavke nije tražio od Okružnog upravnog suda da ga održi. Ono priznaje da je, u interesu pravilnog sprovođenja pravde, obično celishodnije da se rasprava održi već u prvom stepenu, a ne samo pred apelacionim sudom. U zavisnosti od okolnosti slučaja, stoga bi moglo biti prihvatljivo da se zahtev za saslušanje odbije po žalbi, iako takvo ročište nije održano u prvom stepenu.

41. Sud dalje priznaje da su sporovi u vezi sa beneficijama po šemama socijalnog osiguranja generalno prilično tehnički i da njihov ishod obično zavisi od pismenih mišljenja lekara. Shodno tome, mnogi takvi sporovi mogu biti bolje rešeni pismenim nego usmenim argumentom. Štaviše, razumljivo je da u ovoj sferi nacionalne vlasti treba da vode računa o zahtevima efikasnosti i ekonomičnosti. Sistematsko održavanje ročišta moglo bi da predstavlja prepreku za posebnu revnost koja se zahteva u slučajevima socijalnog osiguranja (vidi *Schuler-Zraggen protiv Švajcarske*, gore citirana presuda, str. 19-20, st. 58).

42. U slučajevima podnosioca predstavke, Sud primećuje da nadležnost Upravnog apelacionog suda nije bila ograničena na pravna pitanja, već se proširila i na činjenična pitanja. Pitanje u oba slučaja je bilo da li je radna sposobnost podnosioca predstavke smanjena na način koji bi joj omogućio pravo na beneficije prema Zakonima iz 1962. i 1976. godine. Sud, međutim, primećuje da su ocene sudova bile u potpunosti zasnovane na medicinskim dokazima u predmetima, predstavljenim u obliku pisanih mišljenja koje su dali različiti lekari. Ne izgleda da su se mišljenja lekara razlikovala. Podnosilac predstavke se takođe pozvao na ovaj pismeni dokaz; u svojoj žalbi na odluku Kancelarije od 20. novembra 1991. godine, ona je tvrdila da su lekarska mišljenja u stvari pokazala da ona ima pravo na tražene beneficije.

43. U ovim okolnostima, mora se zaključiti da se spor u predmetima, kako ih je podnosilac predstavke predstavio Upravnom apelacionom sudu, ticao pravilnog tumačenja pismenih medicinskih dokaza. Sud smatra da bi apelacioni sud mogao adekvatno da reši ovo pitanje na osnovu predmetnih lekarskih uverenja i pismenih podnesaka podnosioca predstavke. S tim u vezi, primećuje da je podnosilac predstavke, u odlukama kojima su odbijeni njeni zahtevi za usmeno saslušanje, pozvan od strane žalbenog suda da podnese konačna zapažanja u pisanoj formi.

44. Sud dalje uzima u obzir da podnosilac predstavke nije tražio od Upravnog apelacionog suda da pozove svedoke i da se nije oslanjao ni na jedan drugi usmeni dokaz. Naime, ona nije navela razloge za svoje zahteve da apelacioni sud održi ročišta u predmetima.

45. Imajući u vidu gore navedeno, Sud nalazi da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca predstavke. Prema tome, nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije

35. Potom ESLJP je u predmetu Saccoccia protiv Austrije paragrafima 73-80, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

73. Sud stoga mora ispitati da li postoje okolnosti takve prirode da oslobode sudove od održavanja rasprave. Sud je prihvatio da se rasprava ne može zahtevati ako nema pitanja verodostojnosti ili spornih činjenica koje zahtevaju saslušanje i sudovi mogu pravično i razumno odlučiti o predmetu na osnovu podnesaka stranaka i drugog pisanog materijala (videti, kao noviji autoritet, *mutatis mutandis*, Jussila protiv Finske [Vu], br.73053/01, stav 41, ECHR 2006-KSIV, sa daljim referencama).

74. Iz sudske prakse Suda proizilazi da se karakter okolnosti koje mogu opravdati odustajanje od usmene rasprave u suštini svodi na prirodu pitanja o kojima odlučuje nadležni nacionalni sud, a ne na učestalost takvih situacija. To ne znači da odbijanje održavanja usmene rasprave može biti opravdano samo u retkim slučajevima (*ibid*, §42). Sveobuhvatni princip pravičnosti sadržan u članu 6 je, kao i uvek, ključno razmatranje.

75. Sud je posebno uzeo u obzir tehničku prirodu sporova oko davanja socijalnog osiguranja, koje je bolje rešavati pismenim putem nego usmenim argumentom. On je više puta smatrao da bi u ovoj sferi nacionalne vlasti, imajući u vidu zahteve efikasnosti i ekonomičnosti, mogle da se uzdrže od održavanja saslušanja, jer bi sistematsko održavanje saslušanja moglo biti prepreka za posebnu revnost koja se zahteva u postupcima socijalnog osiguranja (vidi, za primer, Schuler-Zraggen protiv Švajcarske, 24. jun 1993, § 58, Serija A, broj 263, Pitkanen protiv Švedske, br. broj 52793/99, 26. avgust 2003. godine). Pored toga, Sud je ponekad primetio da spor o kome je reč nije pokrenuo pitanja od javnog značaja, tako da je rasprava neophodna (vidi Schuler-Zraggen, *ibid*.).

76. Štaviše, Sud je prihvatio da odustajanje od saslušanja može biti opravdano u slučajevima koji pokreću samo pravna pitanja ograničene prirode (vidi Allan Jacobsson (br. 2), gore citirano, st. 48-49, i Valova i drugi v. Slovačka, br. 44925/98, § 68, 1. jun 2004.) ili bez posebne složenosti (Varela Assalino protiv Portugala (odl.), br. 64336/01, 25. april 2002. i Speil protiv Austrije (odl.) 42057/98, 5. septembar 2002. godine).

77. Vraćajući se na okolnosti ovog slučaja, Sud primećuje da su sudovi morali da ispituju da li su ispunjeni uslovi predviđeni relevantnim odredbama ELAA i Ugovora iz 1998. za izvršenje naloga za oduzimanje imovine. Pitanja koja su trebala ispitati uključivala su pitanja reciprociteta, pitanje da li su dela koja je počinio podnosilac predstavke bila kažnjiva po austrijskom zakonu u vreme njihovog izvršenja, poštovanje zakonskih rokova i da li je postupak pred Okružnim sudom Roud Ajlanda, koji je izdao nalog za konfiskaciju, bio u skladu sa standardima člana 6. Konvencije.

78. Po mišljenju Suda, ovaj postupak se ticao prilično tehničkih pitanja međudržavne saradnje u borbi protiv pranja novca putem izvršenja stranog naloga za oduzimanje. Pokrenuli su isključivo pravna pitanja ograničene prirode. Sve što su austrijski sudovi morali da utvrde bilo je da li su ispunjeni uslovi navedeni u ELAA i Ugovoru iz 1998. za odobravanje izvršenja naloga za

konfiskaciju. Kao što je već utvrđeno (vidi stavove 63-64 gore), postupak nije uključivao preispitivanje osnovanosti naloga za oduzimanje koji je izdao Okružni sud Rhode Islanda.

79. Ovaj postupak nije zahtijevao saslušanje svjedoka niti izvođenje drugih usmenih dokaza. Štaviše, Sud se slaže sa Vladom da sudovi nisu bili pozvani da lično saslušaju podnosioca predstavke. Postupak nije pokrenuo nikakvo pitanje njegovog kredibiliteta, niti se ticao bilo kakvih okolnosti koje bi zahtijevale od sudova da steknu lični utisak o podnosiocu predstavke. U ovim okolnostima, sudovi bi mogli pravično i razumno odlučiti o predmetu na osnovu pismenih podnesaka stranaka i drugih pisanih materijala. Zbog toga su bili oslobođeni održavanja saslušanja.

80. Shodno tome, nije došlo do povrede člana 6 stav 1.

36. Dalje, ESLJP se u predmetu Saccoccia protiv Austrije, ESLJP se pozvao na predmet (Varela Assalino v. Portugal odluka br. 64336/01, od 25. aprila 2002, gde je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

U ovom slučaju, podnosilac predstavke je u principu imao pravo na javnu raspravu, budući da se nijedan od izuzetaka predviđenih u drugoj rečenici člana 6. stav 1. A, str 20, § 64). Pored toga, on je izričito tražio, pred Apelacionim, a potom i Vrhovnim sudom, da se održi ročište pred prvostepenim sudom.

Ostaje da se vidi da li je priroda pitanja o kojima će se odlučivati zahtevala održavanje javnih rasprava.

Sud u vezi s tim podseća da je sud u Tomaru odlučio, u oba postupka, da je stanje spisa omogućilo, bez potrebe za dodatnim dokazima, da se ispituju tvrdnje podnosioca predstavke. Sud je u stvari smatrao da su činjenice slučaja utvrđene, tako da je preostalo da se odluči samo o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja relevantnih odredbi Građanskog zakonika.

U očima Suda, ovaj zaključak se ne može smatrati nerazumnim. Zaista, sporni postupak nije pokrenuo nijedno pitanje koje se ne bi moglo adekvatno rešiti na osnovu spisa. Za razliku od slučaja Malhous (Malhous protiv Češke Republike [Vu], br. 33071/96, presuda od 12. jula 2001, neobjavljena), jedino pitanje je bilo tumačenje relevantnih odredbi Građanskog zakonika, činjenice uzroka već utvrđen, kako u jednom tako i u drugom postupku. Sud posebno primećuje, u vezi sa postupkom broj 192/96, da podnosilac predstavke nije na odgovarajući način osporio verziju činjenica koju je iznela suprotna strana, tako da sud u Tomaru nije bio pozvan da odlučuje o spornim činjenicama, već samo po pitanju prava u sporu.

Pod ovim uslovima, kada treba odlučiti samo o pravnim pitanjima, za koje je spor koji treba rešiti bolje za pisanje nego za podneske, ispitivanje na osnovu spisa može biti dovoljno. Sud s tim u vezi naglašava da podnosilac predstavke nije izneo nijedan dokaz koji bi ga uverio da bi samo usmena faza nakon razmene izjašnjavanja mogla da obezbedi pravičnost postupka.

Konačno, Sud primećuje da je u određenim slučajevima legitimno da nacionalne vlasti uzmu u obzir imperativne efikasnosti i ekonomičnosti (presuda Schuler-Zraggen citirana gore, ibid). Dakle, u slučajevima kao što je ovaj, u kojima činjenice nisu sporne i pravna pitanja nisu posebno složena, neodržavanje javne

rasprave ne krši uslove iz člana 6 stav 1 u pitanjima usmenosti i javnosti. (vidi presudu Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2) gore citiranu, str. 169, § 49).

37. Takođe, u predmetu Saccoccia protiv Austrije, ESLJP se pozvao na predmet Speil protiv . Austrije odluka, Br. 42057/98, od 5 Septembra 2002 godine), gde je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

Sud primećuje da je Upravni sud odbio ovaj zahtev na osnovu toga što je utvrdio da organi uprave nisu počinili proceduralne greške i da su činjenice bile nesporne s obzirom na to da podnosilac predstavke nije osporio činjenične nalaze prvostepenog organa. Sud primećuje da tamo gde činjenice nisu sporne i sud je pozvan samo da odlučuje o pravnim pitanjima bez posebne složenosti, usmena rasprava ne može biti potrebna prema članu 6 stav 1 (vidi Varela Assalino, gore citirano, sa daljim reference). Sud smatra da je takva situacija bila u ovom predmetu jer je Upravni sud morao da odlučuje samo o pravnim pitanjima koja, međutim, nisu pokretala složena pitanja. Uzimajući dalje u obzir zahteve nacionalnih vlasti za efikasnost i ekonomičnost (vidi gore citiranu presudu Schuler-Zraggen, str. 20, § 58), Sud zaključuje da bi Upravni sud mogao da se uzdrži od održavanja usmene rasprave.

38. ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (vidi Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2), napred citiran, gde je u pragrafima 44-49 obrazložio

44. Po mišljenju Komisije, Vrhovni upravni sud, iako je bio jedina sudska instanca koja je postupala u predmetnom postupku, nije bio u obavezi da održi usmenu raspravu. Glavni zahtev podnosioca predstavke sudu, za izdavanje građevinske dozvole, odbačen je zbog nenadležnosti. Jedino pitanje koje treba utvrditi u meritumu je bilo da li su javni organi imali pravo da povuku dotični detaljni plan uređenja i sud je zaključio da su bili ovlašćeni da to učine nezavisno od prava koja su se mogla povećati tokom postojanja plana. Konkretno činjenice koje se odnose na situaciju podnosioca predstavke stoga nisu bile od značaja. Njegova žalba nije pokrenula nijedno činjenično ili pravno pitanje koje ne bi moglo biti na adekvatan način razmotreno u spisima predmeta. Prema tome, nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije.

45. Vlada je, uglavnom slažući se sa Komisijom, istakla da je suština pitanja koje je ispitao Vrhovni upravni sud da li je odluka o poništenju detaljnog plana uređenja suprotna zakonu. Relevantni zakon je bio jasan, a činjenice neosporne, ostavljajući malo prostora za sudske diskrecije. Pored toga, teško bi se moglo reći da je ishod postupka bio važan za podnosioca predstavke. Proširivanje prava na usmenu raspravu na slučajeve kao što je ovaj moglo bi imati teške posledice po ekspeditivnost i efikasnost sprovođenja pravde, posebno pred apelacionim sudovima gde je veliki obim posla. Dakle, postojali su jaki razlozi koji opravdavaju odbijanje održavanja rasprave.

46. Sud podsjeća da, prema svojoj sudskoj praksi, u postupku, kao što je ovdje, pred prvostepenim sudom, pravo na „javnu raspravu” prema članu 6. stav 1. podrazumijeva pravo na „usmeni saslušanje” osim ako ne postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju odustajanje od takvog saslušanja (videti, na primer, Fredin protiv Švedske (br. 2), br.18928/91 presudu od 23. februara 1994, Serija A br. 283-A, str. 10–11, §§ 21–22, presuda Fischer protiv Austrije, br.16922/90, od

26. aprila 1995., Serija A br.312, str. 20–21, § 44 i presuda Stallinger i Kuso protiv Austrije od 23. Odluke 1997-II, str. 679–80, § 51).

47. Što se tiče posebnih okolnosti postupka u slučaju podnosioca predstavke, Sud primećuje da Vrhovni upravni sud nije smatrao da je nadležan da rešava njegov zahtev za izdavanje građevinske dozvole. Imao je nadležnost samo da se bavi kolateralnim pitanjem, odnosno zakonitošću ukidanja detaljnog plana razvoja iz 1938. godine.

48. Odbijajući žalbu po ovom pitanju, Vrhovni upravni sud je svoje obrazloženje zasnovao na direktnoj primeni relevantnih odredbi poglavlja 17, član 4 i poglavlja 5, član 11 Zakona iz 1987. godine, koje su precizno i precizno utvrđene. jasne uslove (videti stavove 24 i 26 gore). Sud je smatrao da se, prema ovim odredbama, predmetni plan treba smatrati planom čiji je period implementacije istekao i stoga može biti izmenjen ili poništen bez obzira na prava koja su nastala tokom njegovog postojanja. Štaviše, ova odredba je bila izuzetak od Opšti zahtev u poglavlju 1, odeljak 5, da pri donošenju odluka o planiranju vlasti moraju voditi računa o individualnim interesima, a ne samo o javnom interesu (ibid.). Pošto je Vrhovni upravni sud usvojio ovakvo tumačenje zakona, nije morao da utvrđuje činjenično pitanje o pojedinačnim interesima podnosioca predstavke ili, kako se čini, bilo koju drugu činjeničnu tačku u vezi sa njegovim argumentima protiv ukidanja detaljnog plana uređenja (vidi stav 23 gore).

49. Dakle, imajući u vidu gorenavedena razmatranja, Sud ne nalazi na osnovu dokaza koji su mu predloženi da su podnesci podnosioca predstavke Vrhovnom upravnom sudu mogli da pokrenu bilo koje činjenično ili pravno pitanje u vezi sa njegovim pravima na građenje koja su bila takva. prirode da zahteva usmenu raspravu za njihovo rešavanje (vidi gore pomenutu presudu *Fredin* (br. 2), str. 11, § 22). Naprotiv, s obzirom na ograničenu prirodu pitanja koja treba da odredi, Vrhovni upravni sud, iako je delovao kao prva i jedina sudska instanca u predmetu, bio je oslobođen svoje uobičajene obaveze prema članu 6. stav 1. usmeno saslušanje. Shodno tome, nije došlo do povrede ove odredbe.

39. Na kraju, ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (vidi *Valová, Slezák i Slezák protiv Slovačke*, napred citiran), gde je u pragrafima 65-69 obrazložio

65. Sud primećuje da je u svojoj presudi od 30. januara 1998. Regionalni sud u Nitri izričito naveo da je jedina stvar u pitanju prava: bio je pozvan da odluči da li su podnosioci predstavke imali punomoćje, u smislu člana 4. Zakona o svojini na zemljištu, da se imovina vrati. Sa ove tačke gledišta, ključno pitanje je bilo da li je privatna kompanija čiji su članovi bili prethodnici podnosilaca predstavke i kojoj je predmetno zemljište oduzeto bilo pravno lice.

66. To pitanje je utvrđeno u presudi filijale u Nitri Okružnog suda u Bratislavi od 16. decembra 1993. donesenoj u kontekstu postupka koji se odnosio na drugačiji zahtev podnosilaca predstavke za restituciju. Pre izricanja te presude, Okružni sud je održao usmenu raspravu tokom koje su podnosioci predstavke bili slobodni da iznesu svoje argumente. U ovim okolnostima, Sud smatra da još jedna javna rasprava nije bila neophodna na osnovu člana 6. stav 1. Konvencije prilikom odlučivanja o predmetu.

67. Sud ne nalazi na osnovu dokaza koji su mu predloženi da podnesci podnosilaca predstavke Regionalnom sudu u Nitri mogu pokrenuti bilo kakva činjenična ili

pravna pitanja u vezi sa njihovim zahtevom za restituciju koja su bila takve prirode da zahtevaju usmeno saslušanje za njihovo raspoloženje. U relevantno vreme, član 250f Zakona o parničnom postupku dozvoljavao je sudovima da donesu presudu bez prethodne usmene rasprave u sličnim predmetima (vidi stav 36. gore).

68. S obzirom na gorenavedena razmatranja i s obzirom na ograničenu prirodu pitanja koja treba da reši Regionalni sud u Nitri, Sud nalazi da izostanak ročišta u postupku pred Regionalnim sudom u Nitri nije bio u suprotnosti sa zahtevima čl. 6 stav 1 Konvencije u posebnim okolnostima slučaja.

69. Shodno tome, nije došlo do povrede člana 6 stav 1.

(V) Primena gore navedenih osnovnih načela na konkretan slučaj.

40. Podsećam da je podnosilac zahteva kompanija koja je tokom 1997 godine imala poslovnu saradnju sa kompanijom "Feronikal". Ta Poslovna saradnja je uključivala obavezu podnosioca zahteva da kompaniji "Feronikal" isporučuje svoje proizvode, koji su joj bili neophodni kako bi nesmetano obavljala svoju privrednu delatnost. Upravo, tokom 1997 godine, kompanija "Feronikal" je shodno dokumentima u spisima predmeta, poručila od podnosioca zahteva određenu količinu njihovih proizvoda, koje je te iste godine podnosilac zahteva i isporučio, a što se može videti i na osnovu otpremnice koja se nalazi u spisima predmeta. Pomenutom otpremnicom se potvrđuje, da je podnosilac zahteva kompaniji "Feronikal" isporučio ugovorenu količinu svojih proizvoda za ukupan novčani iznos od 1.506.463,00 tadašnjih Jugoslovenskih dinara, a što, shodno finansijskom veštačenju koji je urađeno na zahtev podnosioca zahteva predstavlja iznos od 271.456,00 evra. Međutim, prema navodima podnosioca zahteva, kompanija "Feronikal" nije u roku izvršila isplatu novčanih sredstava za isporučene proizvode.
41. Upravo ovi navodi podnosioca zahteva da kompanija "Feronikal" nije izvršila svoje obaveze prema podnosiocu zahteva su doveli do situacije da podnosilac zahteva kompenzaciju svojih prava potraži u sudskom postupku koji je prema navodima podnosioca zahteva inicirao podnošenjem tužbenog zahteva Okružnom privrednom sudu u Prištini. Tužbeni zahtev, kako tvrdi podnosilac zahteva je inicirao 26. novembra 1998. godine koristeći pravo slanja pismena sudu putem poštanskog servisa. Međutim, za redovni sudovi iz spisa predmeta nisu mogli da utvrde da li je Okružni privredni sud u Prištini, preduzeo procesne radnje u cilju procesuiranja i odlučivanja po tužbenom zahtevu podnosioca zahteva iz 1998. godine.
42. Podnosilac zahteva je 12. maja 2006. godine, nastavio pravni postupak u cilju realizacije svojih potraživanja podnošenjem predloga za izvršenje Okružnom sudu u Prištini protiv kompanije "Feronikal", koji je Okružni sud rešenjem [I.br.209/2006], prekinuo po prigovoru KAP, zbog činjenice, što je kompanija "Feronikal" ušla u proces privatizacije. Imajući u vidu tu novonastalu okolnost, podnosilac zahteva je Organu za likvidaciju KAP, podneo zahteva u vezi sa svojim potraživanjem, koji je Organu za likvidaciju KAP odbio. Podnosilac zahteva je koristeći pravno sredstva podneo žalbu Specijalnom veću PKVS na odluku organa za likvidaciju KAP, koji je ono bez zakazivanja raspravne sednice odbilo, „smatrajući da je potraživanje zastarelo“.
43. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Žalbenom veću PKVS, u kojoj je kao osnov između ostalog naveo i sledeće činjenice „da Specijalno veće PKSV, nije uzelo u razmatranje da je zastarelost prekinuto podnošenjem tužbenog zahteva 1998 godine“, kao i da „Specijalno veće PKVS nije održalo raspravni sednicu“. Žalbeno veće PKVS je donelo rešenje odbijajući žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu obrazlažući;

Apelovana presuda Specijalne komore je tačna u rezultatu i u pravnom obrazloženju, stoga treba da se potvrdi.

Na osnovu člana 374. Zakona o obligacionim odnosima koji je bio na snazi u vremenu stvaranja odnosa, međusobna potraživanja pravnih lica iz ugovora o prometu robe i usluga kao i potraživanja naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarevaju za tri godine.

Na osnovu člana 387. Zakona o obligacionim odnosima, zastarevanje se prekida kada dužnik prizna dug.

U ovom predmetu dug koji je naveden od žalioaca zasniva se na nekoliko računa izdatih od 01. januara 1997. godine do 31. decembra 1997. godine, koji postoje u dosijeu predmeta.

Zastarelost obaveza tuženog DP-a da bi platio dug na osnovu izdatih računa, dostigao je dana 01. januara 2001. godine.

Žalilac navodi da je priznavanje duga od 2006. godine za isplatu izdatih računa za navedeni period kao i tužba koja je podneta pri SKVS 2006. godine ili pri OL, prekinula zastarelost. Međutim ponovo nije postigao da prekine zastarelost jer isti navodi da je tu tužbu podneo 2006. godine, što je ponovo više od tri godine, koliko se zakonom zahteva za zastarevanje potraživanja.

Žalilac se obratio Organu za likvidaciju i kasnije, odnosno dana 21. oktobra 2006. godine kada je zastarelost potraživanja bilo neosporna.

Sledstveno tome može se zaključiti da je zahtev žalioaca podnet nakon zakonskog roka, stoga je zastareo u smislu člana 374. Zakona o obligacionim odnosima.

Na osnovu člana 387. Zakona o obligacionim odnosima, jasno je da tuženi nije dao neku pismenu izjavu za priznanje duga, ili isti nije preduzeo neku drugu posrednu radnju za priznavanje duga, određeno po navedenom zakonskom odredbom, stoga u slučaju ovog žalioaca nema prekida zastarevanja.

Na osnovu člana 374. ZOO, žalilac je imao na raspolaganu tri godine da bi potražio dug protiv DP-a pri SKVS, međutim on nije uspeo da podnosi blagovremenu tužbu pri SKVS.

Iz tih razloga Žalbeno veće ocenjuje kao tačnu presudu prvog stepena SKVS kada je apelovanom presudom odbio kao neosnovanu žalbu koja je podneta protiv odluke Organa za likvidaciju.

Iz tih razloga i Žalbeno veće smatra da žalba žaliloca treba da se odbije kao neosnovana a da apelovana presuda treba da se potvrdi kao pravična i zasnovana na zakon., pri tome ne zalazeći u žalbene navode podnosioca zahteva.

44. Upravo sama činjenica da Specijalno veće PKVS i Žalbeno veće PKVS, nisu između ostalog saslušali parnične starnke, i održali javnu raspravu su glavni navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
45. Vraćajući se na konkretan slučaj što se mene kao sudije tiče ne postoji spor da nije održana rasprava pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS kako je konstatovano u samopj presudi.

46. Takođe što se što se mene kao sudije tiče ne postoji spor da se podnosilac zahteva nije odrekao prava na raspravu naprotiv nesporno je da je podnosilac zahteva zadnjim podneskom zahtevao održavanje javne rasprave u podnetoj žalbi Žalbenom veću PKVS kome stoji:

„Ovlašćeni tužioca predlaže Žalbenom veću Specijalne komore Vrhovnog suda u Prištini da povodom razmatranja žalbe u smislu člana 190., stav 4. ZPP, da održi sudsku sednicu zbog pravičnog utvrđivanja činjeničnog stanja“.

47. Stoga, u okolnostima konkretnog slučaja, utvrđujem (i) da činjenica da podnosilac zahteva nije tražio raspravu pred Specijalnim većem PKVS ne podrazumeva njegovo odricanje od ovog prava, ii) da je podnosilac zahteva izričito zahtevao održavanje javne rasprave, pred Žalbenim većem PKVS, čime se stvara obaveza da ono ispita nužnost održavanja rasprave; (iii) da je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na raspravu na oba nivoa Veća PKVS-a
48. Stoga ću se u daljoj analizi obrazložiti da li u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS.
49. Dalje, i ako se i ja kao sudija pojedinac i sudije koje su većina pozivamo na istu praksu ESLJP odnosno presudu Velikog veća ESLJP-a Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije, napred citiran, Ja smatram da većina pogrešno tumači ovu presudu Velikog veća odnosno da je tumači isključivo iz formalističkog ugla dok ne ulazi u suštinu presude i slučajeve ESLJP na koje se ova presuda poziva a koji su izuzetci od pravila o obavezama javne rasprave i koje sam ja detaljno razradio u paragrafima 32-39 ovog suprotnog mišljenja.
50. Detaljnim pregledom gore iznetih izuzetaka od opšteg pravila o neophodnosti javne rasprave ja zaključujem da ESLJP najpre (I) utvrđuje koje se pravno pitanje treba rešiti pred nadležnim sudom, potom, (II) dali je prilikom rešavanja ovog pravnog pitanja neophodna javna rasprava ili se isto može lakše rešiti pregledom dokumentacije, i na kraju (III) dali je u utvrđivanju i rešavanju ovih pitanja neophodno saslušanje svedoka, sučenje ili neka radnja koja će javnom sednicom olakšati rešavanje pitanja.

(I) pravno pitanje treba rešiti pred nadležnim sudom,

51. Stoga, prateći dosledno praksu ESLJP a odnosno Velikog Veća u presudi Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije najpre je potrebno utvrditi koje se pravno pitanje treba rešiti pred nadležnim sudom.
52. Vraćajući se na konkretan slučaj tužbeni zahtev odnosno spor između strana nastao zbog toga što podnosilac zahteva tvrdi da mu kompanija "Feronikal" nije isplatila potraživanja koja duguje. A pravno pitanje koje su redovni sudovi trebali da utvrde je pitanje utvrđivanja zastarelosti potraživanja koje podnosilac zahteva ističe u svom tužbenom zahtevu.
53. Stoga, zaključujem da su redovni sudovi trebali da utvrde dali je primenljiv član 374. Zakona o obligacionim odnosima koji je bio na snazi u vremenu stvaranja odnosa, koji predviđa međusobna potraživanja pravnih lica iz ugovora o prometu robe i usluga kao i potraživanja naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarevaju za tri godine.

54. Takođe redovni sudovi su trebali da utvrde dali je na osnovu člana 387. Zakona o obligacionim odnosima, došlo do priznanja duga i dali je došlo do prekida zastarelosti kako je to tvrdio podnosilac zahteva.
55. Na osnovu gore navedenog, zaključujem da su sva sporna pitanja “isključivo pravna pitanja” odnosno primenjivost Zakona o obligacionim odnosima, i tumačenje članova 374 i 387 Zakona o obligacionim odnosima.
56. Podsećam ESLJP je u predmetu Saccoccia protiv Austrije, napred citiran, paragrafima 77-78, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

77. Vraćajući se na okolnosti ovog slučaja, Sud primećuje da su sudovi morali da ispituju da li su ispunjeni uslovi predviđeni relevantnim odredbama ELAA i Ugovora iz 1998. za izvršenje naloga za oduzimanje imovine. Pitanja koja su trebala ispitati uključivala su pitanja reciprociteta, pitanje da li su dela koja je počinio podnosilac predstavke bila kažnjiva po austrijskom zakonu u vreme njihovog izvršenja, poštovanje zakonskih rokova i da li je postupak pred Okružnim sudom Roud Ajlanda, koji je izdao nalog za konfiskaciju, bio u skladu sa standardima člana 6. Konvencije.

78. Po mišljenju Suda, ovaj postupak se ticao prilično tehničkih pitanja međudržavne saradnje u borbi protiv pranja novca putem izvršenja stranog naloga za oduzimanje. Pokrenuli su isključivo pravna pitanja ograničene prirode. Sve što su austrijski sudovi morali da utvrde bilo je da li su ispunjeni uslovi navedeni u ELAA i Ugovoru iz 1998. za odobravanje izvršenja naloga za konfiskaciju. Kao što je već utvrđeno (vidi stavove 63-64 gore), postupak nije uključivao preispitivanje osnovanosti naloga za oduzimanje koji je izdao Okružni sud Rhode Islanda.

57. Dalje, ESLJP se u predmetu Varela Assalino v. Portugal odluka br. 64336/01, od 25. Aprila 2002, gde je zaključio da su u pitanju “isključivo pravna pitanja” i obrazlažio;

U očima Suda, ovaj zaključak se ne može smatrati nerazumnim. Zaista, sporni postupak nije pokrenuo nijedno pitanje koje se ne bi moglo adekvatno rešiti na osnovu spisa. Za razliku od slučaja Malhous (Malhous protiv Češke Republike [Vu], br. 33071/96, presuda od 12. jula 2001, neobjavljena), jedino pitanje je bilo tumačenje relevantnih odredbi Građanskog zakonika, činjenice uzroka već utvrđen, kako u jednom tako i u drugom postupku. Sud posebno primećuje, u vezi sa postupkom broj 192/96, da podnosilac predstavke nije na odgovarajući način osporio verziju činjenica koju je iznela suprotna strana, tako da sud u Tomaru nije bio pozvan da odlučuje o spornim činjenicama, već samo po pitanju prava u sporu.

Pod ovim uslovima, kada treba odlučiti samo o pravnim pitanjima, za koje je spor koji treba rešiti bolje za pisanje nego za podneske, ispitivanje na osnovu spisa može biti dovoljno. Sud s tim u vezi naglašava da podnosilac predstavke nije izneo nijedan dokaz koji bi ga uverio da bi samo usmena faza nakon razmene izjašnjavanja mogla da obezbedi pravičnost postupka.

Konačno, Sud primećuje da je u određenim slučajevima legitimno da nacionalne vlasti uzmu u obzir imperativne efikasnosti i ekonomičnosti (presuda Schuler-Zraggen citirana gore, *ibid*). Dakle, u slučajevima kao što je ovaj, u kojima činjenice nisu sporne i pravna pitanja nisu posebno složena, neodržavanje javne rasprave ne krši uslove iz člana 6 stav 1 u pitanjima usmenosti i javnosti. (vidi presudu Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2) gore citiranu, str. 169, § 49).

58. Potom, ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (vidi Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2), gore citiranu, gde je u pragrafu 48 obrazložio

48. Odbijajući žalbu po ovom pitanju, Vrhovni upravni sud je svoje obrazloženje zasnovao na direktnoj primeni relevantnih odredbi poglavlja 17, član 4 i poglavlja 5, član 11 Zakona iz 1987. godine, koje su precizno i precizno utvrđene, jasne uslove (videti stavove 24 i 26 gore). Sud je smatrao da se, prema ovim odredbama, predmetni plan treba smatrati planom čiji je period implementacije istekao i stoga može biti izmenjen ili poništen bez obzira na prava koja su nastala tokom njegovog postojanja. Štaviše, ova odredba je bila izuzetak od Opšti zahtev u poglavlju 1, odeljak 5, da pri donošenju odluka o planiranju vlasti moraju voditi računa o individualnim interesima, a ne samo o javnom interesu (ibid.). Pošto je Vrhovni upravni sud usvojio ovakvo tumačenje zakona, nije morao da utvrđuje činjenično pitanje o pojedinačnim interesima podnosioca predstavke ili, kako se čini, bilo koju drugu činjeničnu tačku u vezi sa njegovim argumentima protiv ukidanja detaljnog plana uređenja (vidi stav 23 gore).

59. Na osnovu gore navedenog zaključujem da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje tiče tumačenja zakonske norme njene primene, utvrđivanja postojanja prava u skladu sa zakonskom normom ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne rasprave nije u suprotnosti sa zahtevima iz člana 6 EKLJP.

(II) dali je prilikom rešavanja ovog pravnog pitanja neophodna javna rasprava ili se isto može lakše rešiti pregledom dokumentacije

60. Dalje, prateći dosledno praksu ESLJP a odnosno Velikog Veća u presudi Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije drugo pitanje koje ESLJP postavlja kako bi utvrdio dali je neophodna javna rasprava je pitanje dali je pri rešavanju pravnog pitanja neophodna javna rasprava ili se isto može lakše rešiti pregledom dokumentacije.
61. Vraćajući se na konkretan slučaj podsećam da su sva sporna pitanja “isključivo pravna pitanja” odnosno primenjivost Zakona o obligacionim odnosima, i tumačenje članova 374 i 387 Zakona o obligacionim odnosima.
62. Podsećam podnosilac zahteva je podneo žalbu Specijalnim većem PKVS koja je, je donelo presudu [C–IV– 14–5731], kojom je tužbu zastupnika podnosioca zahteva odbilo kao neosnovanu, obrazlažući ; .

Odluka se izdaje bez održavanja sudskog ročišta jer su činjenice i dokazi koji se nalaze u predmetu dovoljno jasni, s toga sudija pojedina ne očekuje da se ročište doneti više informacija i argumenata u smislu člana 72, stava 11 Zakona o PKVSK-a (br. 06 L-086).

Tužilac je tražio dugovanje u iznosu od 271,456 evra ističući da je snabdevao tuženu različitim proizvodima od 1. januara 1997. godine do 31. decembra 1997. godine, na osnovu redovnog poslovnog odnosa.

Vremenski period za koji je tužilac tražio dug istekao je 31. decembra 2000. godine.

Zahtev je podnet 21. oktobra 2006. godine, pri organu za likvidacije KAP-a.

Tužilac ovaj dug nije nikada ranije tražio od tužene putem sudske tužbe koja je podneta u nekom od sudova ili drugom nadležnom organu.

Rok za predaju tužbenog zahteva u vezi sa nadoknadom duga počeo je da teče 31. decembra 1997. godine.

U skladu sa članom 374 Zakona o obligacionim odnosima br. 29/1978 koji je bio primenjiv u to vreme, predviđa: „Međusobna potraživanja pravnih lica iz ugovora o prometu robe i usluga kao i potraživanja naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarevaju za tri godine.“

Na osnovu dokaza koje je podneo tužilac, sud je ocenio da nije iniciran nikakav postupak pri nekom sudu ili drugom nadležnom organu radi potražnje navodnog duga.

S toga je Sud došao do zaključka da se tužba o kojoj je reč u potpunosti odbije kao neosnovana, jer je zastarela. Rok zastarevanja nije prekinut i u vezi sa tim tužilac nije podneo nijedan dokaz.

Imajući u vidu rok zastarevanja, sud je obavezan da u potpunosti odbaci tužbu, onako kao je i rečeno u izreci.

63. Dalje, podnosilac zahteva je podneo žalbu. Žalbeno veće PKVS je donelo rešenje odbijajući žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu obrazlažući;

U ovom predmetu dug koji je naveden od žalioca zasniva se na nekoliko računa izdatih od 01. januara 1997. godine do 31. decembra 1997. godine, koji postoje u dosijeu predmeta.

Zastarelost obaveza tuženog DP-a da bi platio dug na osnovu izdatih računa, dostigao je dana 01. januara 2001. godine.

Žalilac navodi da je priznavanje duga od 2006. godine za isplatu izdatih računa za navedeni period kao i tužba koja je podneta pri SKVS 2006. godine ili pri OL, prekinula zastarelost. Međutim ponovo nije postigao da prekine zastarelost jer isti navodi da je tu tužbu podneo 2006. godine, što je ponovo više od tri godine, koliko se zakonom zahteva za zastarevanje potraživanja.

Žalilac se obratio Organu za likvidaciju i kasnije, odnosno dana 21. oktobra 2006. godine kada je zastarelost potraživanja bilo neosporna.

Sledstveno tome može se zaključiti da je zahtev žalioca podnet nakon zakonskog roka, stoga je zastareo u smislu člana 374. Zakona o obligacionim odnosima.

64. Na osnovu gore navedenog zaključujem da su pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS bila pokrenuta "isključivo pravna pitanja" (i) kada je nastao dug na osnovu važećih zakona, (ii) dali je došlo do prekida zastarelosti na osnovu važećih zakona i (iii) dali je zastarelost nastupila na osnovu važećih zakona.
65. Najpre, primećujem da je prvo pitanje (i) kada je nastao dug na osnovu važećih zakona, redovni sudovi mogli jedino da se utvrdi na osnovu dokumentacije koju je podnosilac zahteva priložio a u kojoj je tvrdio da je snabdevao tuženu različitim proizvodima od 1. januara 1997. godine do 31. decembra 1997. godine, na osnovu redovnog poslovnog odnosa.

66. Dalje, primećujem da je drugo pitanje (ii) dali je došlo do prekida zastarelosti na osnovu važećih zakona, redovni sudovi mogli jedino da se utvrdi na osnovu dokumentacije koju je podnosilac zahteva u samim redovnim sudovima odnosno pismenim dokazima da je došlo do priznanja duga, ili pismenim dokazom da je tužbom ispred redovnih sudova u odgovarajućem vremenskom roku zahtevao povraćaj duga.

67. Na kraju, primećujem da je treće pitanje (iii) dali je zastarelost nastupila na osnovu važećih zakona, redovni sudovi mogli jedino da se utvrdi na osnovu dokumentacije koju je podnosilac zahteva, odnosno pismenim dokazom da je tužbom ispred redovnih sudova u odgovarajućem vremenskom roku zahtevao povraćaj duga.

68. Podsećam ESLJP je u predmetu Döry protiv Švedske, napred citiran, paragrafima 37-45, paragrafima 43-45, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

43. U ovim okolnostima, mora se zaključiti da se spor u predmetima, kako ih je podnosilac predstavke predstavio Upravnom apelacionom sudu, ticao pravilnog tumačenja pismenih medicinskih dokaza. Sud smatra da bi apelacioni sud mogao adekvatno da reši ovo pitanje na osnovu predmetnih lekarskih uverenja i pismenih podnesaka podnosioca predstavke. S tim u vezi, primećuje da je podnosilac predstavke, u odlukama kojima su odbijeni njeni zahtevi za usmeno saslušanje, pozvan od strane žalbenog suda da podnese konačna zapažanja u pisanoj formi.

44. Sud dalje uzima u obzir da podnosilac predstavke nije tražio od Upravnog apelacionog suda da pozove svedoke i da se nije oslanjao ni na jedan drugi usmeni dokaz. Naime, ona nije navela razloge za svoje zahteve da apelacioni sud održi ročišta u predmetima.

45. Imajući u vidu gore navedeno, Sud nalazi da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca predstavke. Prema tome, nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije

69. Potom ESLJP je u predmetu Saccoccia protiv Austrije paragrafu 79, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

79. Ovaj postupak nije zahtijevao saslušanje svjedoka niti izvođenje drugih usmenih dokaza. Štaviše, Sud se slaže sa Vladom da sudovi nisu bili pozvani da lično saslušaju podnosioca predstavke. Postupak nije pokrenuo nikakvo pitanje njegovog kredibiliteta, niti se ticao bilo kakvih okolnosti koje bi zahtijevale od sudova da steknu lični utisak o podnosiocu predstavke. U ovim okolnostima, sudovi bi mogli pravično i razumno odlučiti o predmetu na osnovu pismenih podnesaka stranaka i drugih pisanih materijala. Zbog toga su bili oslobođeni održavanja saslušanja.

70. Dalje, ESLJP se u predmetu Varela Assalino v. Portugal odluka br. 64336/01, od 25. Aprila 2002, gde je zaključio da su u pitanju "isključivo pravna pitanja" i obrazlažio;

Pod ovim uslovima, kada treba odlučiti samo o pravnim pitanjima, za koje je spor koji treba rešiti bolje za pisanje nego za podneske, ispitivanje na osnovu spisa može biti dovoljno. Sud s tim u vezi naglašava da podnosilac predstavke nije izneo nijedan dokaz koji bi ga uverio da bi samo usmena faza nakon razmene izjašnjavanja mogla da obezbedi pravičnost postupka.

71. Potom, ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (vidi Allan Jacobsson protiv Švedske (br. 2), gore citiranu, gde je u pragrafu 49 obrazložio

49. Dakle, imajući u vidu gorenavedena razmatranja, Sud ne nalazi na osnovu dokaza koji su mu predloženi da su podnesci podnosioca predstavke Vrhovnom upravnom sudu mogli da pokrenu bilo koje činjenično ili pravno pitanje u vezi sa njegovim pravima na građenje koja su bila takva. prirode da zahteva usmenu raspravu za njihovo rešavanje (vidi gore pomenutu presudu Fredin (br. 2), str. 11, § 22). Naprotiv, s obzirom na ograničenu prirodu pitanja koja treba da odredi, Vrhovni upravni sud, iako je delovao kao prva i jedina sudska instanca u predmetu, bio je oslobođen svoje uobičajene obaveze prema članu 6. stav 1. usmeno saslušanje. Shodno tome, nije došlo do povrede ove odredbe.

6. stav 1. usmeno saslušanje. Shodno tome, nije došlo do povrede ove odredbe.

72. Na kraju, ESLJP je takođe prihvatio da to što se odustalo od rasprave može biti opravdano u predmetima u kojima se postavljaju samo pravna pitanja ograničena po svojoj prirodi (vidi Valová, Slezák i Slezák protiv Slovačke, napred citiran), gde je u pragrafu 67 obrazložio

67. Sud ne nalazi na osnovu dokaza koji su mu predloženi da podnesci podnosilaca predstavke Regionalnom sudu u Nitri mogu pokrenuti bilo kakva činjenična ili pravna pitanja u vezi sa njihovim zahtevom za restituciju koja su bila takve prirode da zahtevaju usmeno saslušanje za njihovo raspoloženje. U relevantno vreme, član 250f Zakona o parničnom postupku dozvoljavao je sudovima da donesu presudu bez prethodne usmene rasprave u sličnim predmetima (vidi stav 36. gore).

73. Na osnovu gore navedenog zaključujem da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje moglo bolje utvrditi izvođenjem pismene ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne rasprave nije u suprotnosti sa zahtevima iz člana 6 EKLJP.

(III) dali je za utvrđivanje i rešavanje spornih pitanja neophodno saslušanje svedoka , sučenje ili neka radnja koja će javnom sednicom olakšati rešavanje spornih pitanja.

74. Na kraju, prateći dosledno praksu ESLJP a odnosno Velikog Veća u presudi Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije kao treće pitanje koje ESLJP postavlja kako bi utvrdio dali je neophodna javna rasprava je pitanje dali je za utvrđivanje i rešavanje spornih pitanja neophodno saslušanje svedoka , sučenje ili neka radnja koja će javnom sednicom olakšati rešavanje spornih pitanja.
75. Vraćajući se na konkretan slučaj podsećam da su sva sporna pitanja “isključivo pravna pitanja” odnosno primenjivost Zakona o obligacionim odnosima, i tumačenje članova 374 i 387 Zakona o obligacionim odnosima.
76. Dalje primećujem da podnosilac zahteva nije zahtevao da se saslušaju neki svedoci ili izvrši sučenja ili da se izvede neki dokaz koji se nije mogao izvesti bez održavanja javne sednice.
77. Potsećam takođe da je pred Specijalnim većem PKVS koja je, donelo presudu [C–IV–14–5731], kojom je tužbu zastupnika podnosioca zahteva odbilo kao neosnovanu, obrazložilo; .

Odluka se izdaje bez održavanja sudskog ročišta jer su činjenice i dokazi koji se nalaze u predmetu dovoljno jasni, s toga sudija pojedina ne očekuje da se ročište doneti više informacija i argumenata u smislu člana 72, stava 11 Zakona o PKVSK-a (br. 06 L-086).

78. Najpre, ESLJP je u predmetu Döry protiv Švedske paragrafima 44, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

44. Sud dalje uzima u obzir da podnosilac predstavke nije tražio od Upravnog apelacionog suda da pozove svedoke i da se nije oslanjao ni na jedan drugi usmeni dokaz. Naime, ona nije navela razloge za svoje zahteve da apelacioni sud održi ročišta u predmetima.

79. Potom ESLJP je u predmetu Saccoccia protiv Austrije paragrafima 79-80, ESLJP je zaključio da su postojale izuzetne okolnosti koje su opravdale odustajanje od saslušanja u predmetima podnosioca, detaljno obrazlažući;

79. Ovaj postupak nije zahtijevao saslušanje svjedoka niti izvođenje drugih usmenih dokaza. Štaviše, Sud se slaže sa Vladom da sudovi nisu bili pozvani da lično saslušaju podnosioca predstavke. Postupak nije pokrenuo nikakvo pitanje njegovog kredibiliteta, niti se ticao bilo kakvih okolnosti koje bi zahtijevale od sudova da steknu lični utisak o podnosiocu predstavke. U ovim okolnostima, sudovi bi mogli pravično i razumno odlučiti o predmetu na osnovu pismenih podnesaka stranaka i drugih pisanih materijala. Zbog toga su bili oslobođeni održavanja saslušanja.

80. Shodno tome, nije došlo do povrede člana 6 stav 1.

80. Na osnovu gore navedenog zaključujem da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje moglo bez saslušanja svedoka i izvođenja dokaza koji se mogu izvesti samo na javnoj raspravi, te se pravna pitanja mogu bolje utvrditi izvođenjem pismene ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne

(VI) Zaključak u vezi sa navodnim povredama prava podnosioca zahteva

81. Na osnovu gore navedenog, i uzimajući u obzir ustaljenu praksu ESLJP prateći dosledno praksu ESLJP a odnosno Velikog Veća u presudi Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije Ja kao sudija pojedinac zaključujem da u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS, i to;

- I. da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje tiče tumačenja zakonske norme njene primene, utvrđivanja postojanja prava u skladu sa zakonskom normom ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne rasprave nije u suprotnosti sa zahtevima iz člana 6 EKLJP.
- II. da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje moglo bolje utvrditi izvođenjem pismene ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne rasprave nije u suprotnosti sa zahtevima iz člana 6 EKLJP.
- III. da ESLJP u svim slučajevima kada se pravno pitanje moglo bez saslušanja svedoka i izvođenja dokaza koji se mogu izvesti samo na javnoj raspravi, te se pravna pitanja mogu bolje utvrditi izvođenjem pismene ESLJP je stao na stanovištu izostanak od održavanja javne rasprave nije u suprotnosti sa zahtevima iz člana 6 EKLJP.

82. Ja smatram da se nijedan podnosilac zahteva nije obratio Ustavnom sudu samo da bi imao pravo na raspravu ili neko drugo proceduralno pravo, naprotiv svaki podnosilac zahteva se obratio sudu kako bi ostvario neko suštinsko pravo odnosno delevorno pravo koje smatra da mu pripada.
83. U konkretnom slučaju podnosilac zahteva se obratio sudu kako bi naplatio svoje potraživanje, i redovni sudovi su mu dali mogućnost da iznese svoje dokaze, što je podnosilac zahteva i uradio.
84. Zadatak suda je da najpre utvrdi dali povreda postoji i da istu ispravi tako što će podnosiocu zahteva omogućiti da ostavri suštinsko pravo koje je podnosilac zahteva zahtevao, a ne da mu omogući proceduralno pravo koje nije delevorno.
85. Ja zaključujem da u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS jer su se svi dokazi mogli izvesti pismenim putem koji je u ovom konkretnom slučaju prikladniji za utvrđivanje dokaza.
86. Zbog gore navedenog zaključujem da ne postoji povreda prava na raspravu iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP na način kako je to predstavljeno u presudi.
87. Dalje, smatram da ovakvom odlukom većine podnosioca zahteva izlažemo novim sudskim postupcima i dodatnim troškovima koji su strogo formalni u smislu održavanja javne sednice bez mogućnosti da podnosilac zahteva ostvari svoje suštinsko pravo.
88. Na kraju čak i da moje tumačenje izuzetnih okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave pred Specijalnim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS nije tačno, sobzirom na okolnostiu konkretnog slučaja većina sudija je u presudi trebala da utvrdi povredu deklarativne prirode kao moralnu satisfakciju podnosiocu zahteva, kako ga nebi bespotrebno izlaga novim sudskim postupcima i dodatnim troškovima koji su strogo formalni u smislu održavanja javne sednice bez mogućnosti da podnosilac zahteva ostvari svoje suštinsko pravo.

Suprotno mišljenje podneo sudija;

Radomir Laban, sudija

Dana 30 januara 2023 godine u Prištini.

